

Ο Ν Ο Υ Μ Α Σ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ -
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ένας λαός, ύπνεται ήμα
δαίξη πώς, δε φοβάται την
αλήθεια—ΨΥΧΑΡΗΣ.

Κάθε γλώσσα έχει τους φυ-
σικούς της κανόνες.
ΒΗΛΑΡΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ Η'.

ΑΘΗΝΑ, ΚΕΡΙΑΚΗ 21 ΤΟΥ ΦΕΒΡΑΡΙΟΥ 1910

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΡΟΜΟΣ ΖΗΝΩΝΗΣ ΑΡΙΘ. 2

ΑΡΙΘΜΟΣ 380

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- ΜΕΜΑΣ ΔΑΝΑΛΗΣ. Τετραστιχά.
- ΑΡΓΥΡΗΣ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗΣ. Φυλλάδες του Γερο-
δήμου (συνέχεια).
- ΛΟΥΚΙΑ ΤΑΚΗ ΔΙΑΔΙΟΥ. Γράμματα από το χωριό
μου—Le Chemineau.
- ΡΗΓΑΣ ΠΑΛΑΤΗΣ. Ίσκιος.
- ΕΝΑΣ ΠΑΛΙΟΣ. Τα Σαβατόβραδα του «Νουμά».
- ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΡΓΙΑΛΙΤΗΣ. Όραμα.
- Γ. ΠΟΥΛΗΜΕΝΟΣ. Προς την κοινωνική επανά-
σταση.
- «ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ»—Καταστατικό.
- Κ. ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ. Μιά απόκριση.
- ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ—Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ—ΒΙΒΛΙΟ-
ΓΡΑΦΙΑ—Ο, ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ—ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ,

Νιώσαμε πια πως δίχως ειλικρίνεια δε θα μπο-
ρέσουμε να καταφέρουμε τίποτε καλό και αντίκιο.

Και είδαμε πως δε γίνεται μεγαλύτερη ανελλιπί-
νεια από το να περιφρονούμε τη γλώσσα της μάνας
μας.

Είδαμε πως είναι ντροπή να κρυβόμαστε και να
ντροπέμαστε τον εαυτό μας αντί να περηφανευό-
μαστε.

Και ε α ν τ ό σ μ α ς είναι η ζωντανή μας γλώσσα.

Γ' αυτό μαζευτήκαμε κι αποφασίσαμε να μην το
παραδεχόμαστε θεωρητικά μόνον, μα να το κάνουμε
και πράξη.

ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ

1.—Συσταίνεται Φοιτητική Συντροφία με
έδρα την Αθήνα και με σκοπό να βοηθήσει την
καθιέρωση της ζωντανής Έλληνικής Γλώσσας
σε όλα τα είδη του γραφτού μας λόγου.

2.—Η Συντροφία διοργανώνει δμυλίες για
το σκοπό της, ζητάει κάθε ζήτημα σχετικό μ'
αυτόν, μοιράζει και τυπώνει κάθε είδος βιβλία
και σε περιοδικό όρισμένο δείχνει το δρόμο της.

3.—Συντρόφοι ταχτικοί γίνονται μονάχα
φοιτητές του Πανεπιστημίου, του Διδασκαλείου
και του Πολυτεχνείου, που προτείνονται από
έναν και τους παραδέχεται ή επιτροπή. Όσοι
 όμως από αυτούς παίρνουν το δίπλωμά τους γί-
νονται συμβουλευτικοί συντρόφοι με τα ίδια
χρέη και δικαιώματα, έξδν από το δικαίωμα να
εκλέγουν και να εκλέγονται.

4.—Οι συντρόφοι είτε στις Έπαρχίες βρι-
σκούνται είτε στο Έξωτερικό έχουν τα ίδια
χρέη και δικαιώματα.

5.—Τη Συντροφία διευθύνει και κανονίζει
κάθε υπόθεσή της Έπιτροπή από τρεις που μια
φορά το χρόνο—το Νοέμβρη—σε γενική συνέ-
λευση την εκλέγουν τουλάχιστο οι μισοί Συν-
τρόφοι απ' όσους βρίσκονται στην Αθήνα.
Μαζί μ' αυτούς εκλέγονται και τρεις άλλοι
αναπληρωματικοί που θ' αντικατασταίνουν όσους
 από την Έπιτροπή θα τύχαινε ν' απουσιάσουν
 από την Αθήνα. Στο τέλος της χρονιάς ή
 Έπιτροπή καταθέτοντας το αξίωμά της δίνει
 λόγο σε γενική συνέλευση για κάθε της πράξη.

6.—Οι Συντρόφοι πλερώνουν μια δραχμή
το μήνα.

7.—Η Συντροφία έχει σφραγίδα με τὸ-
νομα: Φοιτητική Συντροφία—Αθήνα—1910.

8.—Τὸ Καταστατικὸ τοῦτο μπορεῖ, έξδν
 από το πρώτο άρθρο, νάλλαχτῆ ἂν το προτει-
νουν τὰ τρία τέταρτα, τὸ λιγότερο, από ἑλous
 τὸς Συντρόφους.

Αθήνα, 17 του Φεβάρη 1910.

Η Έπιτροπή

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΣΤ. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ φοιτητής Νομικής
ΜΑΝΟΣ ΒΑΤΑΛΑΣ φοιτητής Φιλολογίας
ΜΙΑΤΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΑΣ φοιτητής Φιλολογίας

Οι Αναπληρωματικοί

ΚΩΣΤΗΣ Α. ΧΑΡΙΤΑΚΗΣ φοιτητής Γιατρικής
ΒΑΣΙΛΗΣ ΡΩΤΑΣ φοιτητής Φιλολογίας
ΤΙΜΟΣ Π. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ φοιτητής Γιατρικής

ΤΕΤΡΑΣΤΙΧΑ

I

Όλα τὸν διειρεύονταν πολλὴν καιρὸ τὸν ἥλιο,
χωράφια, δέντρα και βουνά, καιρὸ σολοῖστὰ
κ' ἕνα πρῶτὸ σὰ γέλασε ψηλά στὸ κορφοβοδὴν
δλα σάμπως τὰ ἐμάγεψε ξυπνήσανε ξανθά.

II

Απ' τὰ νερά, πὸν ἀσήμωσαν, ἐβγήκε τὸ τραγοῦδι
κ' οἱ μυγδαλιές οἱ λυγερές τὸ ἐπήρανε σιγά
κ' ἕνα δειτρίο παράμερο πὸν ἐμάδησε ὁ Γεννάρης
τὸ σιγακούει περίλυπο πεσμένο στὴ λιθιά.

III

Τὸ παλιγκάρι ἀποβραδὶς περνοῦσαν σκοτωμένο
ἀπὸ τοῦ λόγγου τὸ στρατὶ κ' οἱ ἦσαντες ἐρμὲς
κ' οἱ βράχοι ἀκουρμαινόντανε τὸ πᾶλεσαν τὰ φράξα
τὸ μυρολόι τ' ἄγραφο μαζὶ κ' οἱ κοντσουπιές.

ΜΕΜΑΣ ΔΑΝΑΛΗΣ

ΦΥΛΛΑΔΕΣ

ΤΟΥ ΓΕΡΟΔΗΜΟΥ*

Θ'

ΛΙΓΕΣ ΜΑΤΙΕΣ

Σηκώθηκε ὁ πάτερ Ἅγιος, πὸν νάγιαση τὸ στόμα
του. Πάει, φαίνεται, νὰ χτυπήσει τὸ σήμαντρο τοῦ
Σπερνοῦ. Ἄς ξεκινήσουμε παρακάτω, μ' ἕναν κρυφὸ
στεναγμὸ πὸν δὲν ἔχουμε κι ἄλλους τέτοιους τρελ-
λοὺς παπάδες.

Παρατήρησε ἕνα πρᾶμα πὸν κανένας ἐδῶ δὲν
κοιμάται. Ὅλοι σαλεύουν ἐδῶ. Ἀπὸ τῆ μιὰ πε-
τιέται κοπέλλι με τῆ μασιά. Ἀπὸ τὴν ἄλλη ξεκαρ-
δίζεται γέρος με τοῦ πλαγινοῦ τοῦ τις νοστιμιές. Πα-
ρακίθε παίξει τὰ δάχτυλά του σὶν τραπέζιακι ἕνας
συλλογισμένος. Μέσα στὸ διπλὰνὸ τὸ μαγαζὶ ἀνεβο-
κατεβάξει ἄλλος τὴν πήχη σὰν τυλιγάδι, και με-
τράει τὸ χασέ. Ἀντίκρυ στὸ ψωμάδικο, μπαινοβγαί-
νει τὸ φτυάρι με τὰ ψωμιά. Παρέκει ζυγιάζει ὁ
μπακάλης τις παινεμένες σαρδέλες του. Πὸν τὸ χου-
ζούρι και τὸ ραχάτι τῆς ἀπάνω τῆς Ἀγορᾶς! Ἐκεῖ
ὑπνος και χώνεψη, ἐδῶ δουλειὰ και γλέντι. Ἄχ,
και τί γλέντι! Ρίξε μιὰ ματιὰ σ' ἐκείνην τὴν τα-
βέρνα, νὰ καταλάβης!

Ἄν τύχαινε νὰ σ' ἀνταμῶσω στὰ ξένα τὰ πα-
λιὰ τὰ χρόνια, και με ρωτοῦσες τί λογιῆς γλεντί-
ζουνε στὸν τόπο μας, θὰ σοῦ παράσταινα τὰ ξεφαν-
τώματα τοῦ χωριοῦ με τόση λαχτάρα και δίψα, πὸν
θάλεγες:—«Ἐκεῖ εἶναι ἡ ἀληθινὴ ἡ ζωὴ». Τέτοια
εἶναι τὰ μαῦρα τὰ ξένα! Ὡς και τὰ ψεγάδια τοῦ
τόπου σου σὲ κάμνουν και τὰγαπᾶς και τὰ ζωγρα-
φίσεις με μύριες λαμπρὲς θωριές. Τώρα ἔμωσ πὸν
τὰ βλέπουμε και τὰκοῦμε, τί χρώματα νὰ τοὺς δώ-
σουμε! Τί νὰ τῆς ψάλουμε τῆς βρώμικης, τῆς σκο-
τεινῆς, τῆς μουχλιασμένης ταβέρνας, πὸν κραταί
φυλακισμένους και μασκαρεῦει τοὺς ἀξιώτερους δου-
λευτάδες μας! Τί τραγοῦδι νὰ τοῦ ποῦμε τοῦ τα-
βερναρῆ πὸν παρακαλεῖ μες στὴν καρδιά του νὰ
μασσήσουνε τὰ ποτήρια του!

Ἄκουγέ τον, τὸ βραχνιασμένο τὸν τραγουδιστῆ
τῆς ταβέρνας. Ὁ ἄμανές του εἶναι ἀχαμνός και ξε-
κρεμασμένος σὰν τὸ βρακί του. Ἄλλα δυὸ τρία πο-
τήρια, και θὰ ξεψυχήσει κι ὁ ἄμανές. Θὰ κωλοσυρθῆ
τότες τὸ παλικάρι στὸ σπῆτι του, θὰ βρῆση ἀντίς νὰ
καλησπερίση, θὰ ξεράση ἀντίς νὰ φάη, και θάπο-
κοιμηθῆ ἀντίς νὰ συλλογιστῆ πὸς τέτοια χέρια πὸν
τᾶφτιαξε ἡ φύση για νὰ πιάνουν τουφέκι, κι ἄλυ-
σίδες νὰ σπάνουν, εἶναι κρῆμα, μεγάλο κρῆμα νὰ
δουλεύουν δλημερίς για κομμάτι μαῦρο ψωμὶ και
για μερικὰ ποτήρια φαρμάκι.

Μὴ μοῦ λές πὸς τὰ μεγαλώνω. Ἄχ, δὲν τὰ με-
γαλώνω ὅσο τοὺς πρέπει και τοὺς ταριάζει. Και δὲν
εἶναι οἱ μεροδουλετάδες μανάχα, εἶναι κ' οἱ πρα-
ματευτάδες, κ' οἱ ἀρχόντοι, κ' οἱ προεστοί. Μόλις

* Ἡ ἀρχὴ στὸν ἀριθ. 353.

δύναμη της θέλησης που δίνει ή έννομη τάξη(1), να μη λησμονάμε πού ή θέληση είναι το prius και ή νομιμοποίηση το posterius. Κατά του Jhering παρατηρούμε με τον Windscheid ότι στον δρισμό του δικαίωματος δεν ανήκει και ο σκοπός για τον οποίον το δικαίωμα υπάρχει, δηλαδή ή προστασία των συμφερόντων του δικαιούχου(2).

Κάθε δικαίωμα αντιπροσωπεύει ένα ποσό δύναμη, δηλαδή, όπως είπαμε, πραγματοποιημένη θέληση που κατόπι εννιμοποιήθηκε, άναγνωρίστηκε δηλαδή από τους περισσότερους γιατί παρουσιάστηκε σ' αυτούς σαν πράγμα τελειωμένο, αγεγονός τετελεσμένου. Κ' επειδή το δικαίωμα παρασταίνει δύναμη, πρέπει να είναι και είναι πάντα ισχυρό. Όπου ή δύναμη εξαρκυντγή, αφανίζεται σύγκαιρα και το δικαίωμα. Δέ διακρίνω δύναμη πνευματική και υλική. Γιατί, γενικά, τα όρια μεταξύ πνεύματος και ύλης είναι δυσκολοδιακρίτα, και όταν πρόκειται για κοινωνίες, ή διάκριση δέ θα είχε καμιάν έννοια, αφού τή ζωή έννομης κοινωνίας μια μόνη δύναμη την κυβερνάει, ή δύναμη τής θέλησης(3). Δύναμη τής θέλησης είναι και το δικαίωμα, και κατά τής θέλησης τών άλλων πάντοτε απευθύνεται. Το δικαίωμα σηκνίει πως όταν ο δικαιοϋχος θέλη, κάθε άλλος χρωστάει σ' αυτόν ύπακοή(4). "Αν εδώ ύμνούμε τόσο την ανθρώπινη δύναμη, δέ λησμονάμε όμως και τις παράδοξες τής τύχης ιδιοτροπίες, γιατί βεβικά κάθε το γεγόμενο είναι πρδόν δυο παραγόντων, τής δύναμης και του τυχαίου. Για την επιστήμη το τυχαίο, που πάντα συνεργεί με τή δύναμη των κοινωνιών και των ατόμων, εξηγείται από τή διπλή του καθενός ατόμου εξάρτηση από το φυσικό και από τον κοινωνικό κόσμο(5).

Η ιδέα λοιπόν του δικαίου τρυτίζεται με την ιδέα τής ισχύος. Γι' αυτό δεν μπορώ να νοήσω τον Jhering όταν λέη ότι «το δικαίο είναι ή πολιτική τής ισχύος». Το δικαίο είναι ή κάθε φορά νομιμοποιημένη θέληση τής ισχυούσης μερίδας τής κοινωνίας και πού καθορίζουν οι υλικοί όροι τής ζωής(6). Και αυτή ή θεμέλια πέτρα κάθε νεώτερου δικαίου, το σύνταγμα, είναι στην τελευταίαν άνά-

(1) Windscheid, Pand. I § 372.

(2) Windscheid, σημ. 3.

(3) Παρβλ. Der n b u r g, Pand. I § 170 unter b).

(4) C o s a c k, Lehrb. des deut. bürgerl. Rechts, I § 14.

(5) S c h ä f f l e, Abriss der Sociologie S. 42.

(6) Karl M a r x, Kommun Manifest, S. 35.

λυση, συνθετική έκφραση των πραγματικών σχέσεων στην κοινωνία. "Όταν οι σχέσεις αυτές γραφούν στο χαρτί, γέγονται και δίκαιο, ή παραβίαση του οποίου τιμωρείται(1). «Ο νόμος, λέγει κάποιος νομικός συγγραφέας, βεβαιώνει τα δικαιώματά μας, τα ρυθμίζει, τα καθιερώνει, αλλά δεν τα δημιουργεί. Το δίκαιο δέν είναι τέτοιο επειδή βρίσκεται γραμμένο στα κείμενα, αλλά τς κείμενα ισχύουνε μόνο καθόσο εκφράζουν το δίκαιο», δηλαδή τή θέληση τής τάξης που άρχει στην κοινωνία(2). Μήπως ή δικαστική απόφαση δέν είναι και αυτή άθθεντική βεβαίωση μιας νομικής κατάστασης που υπάρχει πριν ή απόφαση έκδοθη;

Για να μη πολυλογάμε, κάθε δικαίωμα έχει την πηγή του στη δύναμη που αποκτήθηκε με την εργασία. Έξαιρηση κάνει το κληρονομικό δικαίωμα. Η έξαιρηση όμως αυτή έχει το λόγο της, πού είναι σοβαρώτατος. Γιατί δέν μπορούν να ύπαρξουν δικαιώματα, επομένως και ύποχρέωσεις, χωρίς ύποκείμενο(3). Το κληρονομικό δικαίωμα είναι μια καθολική διαδοχή άναφερομένη σε σύμπλεγμα νομικών σχέσεων, πού αποτελούν άντικείμενο ένικό και ά διαίρετο (jus univcrsum) (4). Και ή πρωτοπική εϋθύνη που με την καθολική διαδοχή ο κληρονόμος αναλαμβάνει για τις ύποχρέωσεις του κληρονομούμενου είναι άπαιτητη κοινωνικής ήθικης, γιατί ή ασφάλεια των συναλλαγών και τής ζωής των άλλων άπαιτεί την εξακολούθηση του προσώπου που πεθαίνοντας άφνει για πάντα τον κόσμο τουτο (Sustentio personae defuncti). Η κοινωνική συνείδηση δέ στέργει μαζί με το φυσικό θάνατο και τής δράσης μιας ανθρώπινης ζωής, δηλαδή του πνευματικού ανθρώπου την έκφάνιση.

Με την έξαιρηση λοιπόν του κληρονομικού δικαίωματος, πού είναι ως είδαμε δικαιολογημένη, κατά κανόν, δικαιοϋμαι να έχω, τι με την εργασία και τή δύναμή μου άπόκτησα. Και στη δύναμη στηρίζεται το κάθε δικαίωμα. Τι δικαιότερο για την ανθρώπινη συνείδηση από την εφαρμογή

(1) Ferd. Lassalle, «über Verfassungswesen» S. 74.

(2) Accarías, Précis de droit romain, I σελ. XII.

(3) Der n b u r g, Pand. I § 49 unter 4.—J h e r i n g, Jahrb. f. Dogm. B. 10 S 390.—R y c k -Schuldverh. S. 4.—Το έναντίο ύποστηρίζει ο W i n d s c h e i d (Pand. I § 49 σημ. 3).

(4) C z y h l a r z, Instit. § 123.

των νόμων που έβχλεν ή γενική θέληση, δηλαδή ή θέληση των περισσοτέρων (1) Και όμως, χωρίς την ένοπλη δύναμη, ματαιώνεται ή εφαρμογή αυτή, αφισθητιέται αυτό το κύρος του νόμου, γιατί κύρος θα πη δύναμη, επιβολή με την ισχή του όπλου(2).

II

Αυτά λένε οι νομοδιδάσκαλοι για το δικαίωμα. Κ' έπρεπε να τους άκούσουμε, γιατί όταν λέμε δικαίωμα, μεταχειρίζομαστε θέλοντας μη θέλοντας θεμελιώδη έννοια του κειμένου θετικού δικαίου. Αυτό κάνει, χωρίς να το ξέρη, ο Cabet (Voyage en Ikarie, τελευτ. κειφ.), αυτό κάνουν άλλοι κοινωνιστές που αυτήν τή στιγμή δέν έχουμε πρόχειρους, και αυτό έκκεν ο Marat όταν ήδη έσυμπέραινε ότι «ή ισότη των δικαιωμάτων οδηγεί στην ισότη των απολαύσεων, και μόνο στο σημείο τουτο μπορεί ν' άνακχυθ ή λογισμός». Κ' επειδή την έννοια του δικαίωματος τή χρειαζόμαστε, έπρεπε να τή δεικνύουμε από την επιστήμη που την έρεύνησε.

Ο καθένας βλέπει νομίζω πού όσα είπαμε ως τα τώρα τα είπαμε για να συμπεράνουμε με στερεώτερη μελετημένη πεποίθηση ότι το δικαίωμα είναι ισχή και ή ισχή δικαίωμα. Αυτό είναι αλήθεια για τα άτομα, για τις τάξεις, για τις κοινωνίες, για τα έθνη. Ένας σοβαρός πολιτικός άρθρογράφος άποκαλούσε εδώ και κάμποσον καιρό την ύποτέλεια τής Βουλγαρίας «θεωρητική», επειδή, λέει, δέν ανταποκρίνεται πια στα γεγονότα(3). Ο ίδιος δημοσιογράφος έγραφε λίγον καιρό άργότερα το ακόλουθο σωστό συμπέρασμα: «Έτσι λοιπόν το συμπέρασμα τής άνατολικής κρίσης είναι το ίδιο και για τή μαροκινή κρίση, δηλαδή ή άπολογία τής ισχύος. "Αν τα έπακνελημμένα τουτα μαθήματα δέ νοηθούνε, πρέπει ν' άπελπιστούμε από τή διορατικότητα των λαών. Για τούτους, ισχή και δικαίωμα δέ διακρίνονται στη διεκδικητη τής εθνικής τους ύπαρξης. Δέν είναι δυνατή να ζήτη κανείς ως έθνος, φυλάγοντας τις παράδοτες του παρελθόντος και τους πάθους του μέλλοντος, παρά όσο θεωριέται κανείς στο παρὲν άξιος να επιβίχη των παραδόσεων και

(1) R o u s s e a u, Contrat social.—H e g e l, Philos. des Rechtes, zusatz § 82.—A. T h o n, Rechtsnorm u. subj. Recht.

(2) Ορθότατα λέει ο P a s c a l, Pensées, section V 298.

(3) Temps τής 30ης Μαρτίου 1909.

νάχα για να δικαιολογήσει λίγο πλατύτερα εκείνους τους ύπαινημούς, πού ξάφρισαν τον κ. Π. Φλ. κι όχι από έσωτερική ανάγκη να δινά αυτή τή στιγμή μια άναλυτη άξια του έργου του ποιητή κ' έως και κάπως ταιριαστότερη με κάποια άτομική μου επιθυμία.

Είπα ποιά είναι το πρώτο έμπόδιο, όπου σκοντάζει ή θέλησή μου να εύχριστήσω καλύτερα τον κ. Π. Φλ. "Όσο κι αν οι τρεις τελευταίοι τόμοι του Παλαμά μαζί με κάποιες γνώμες του και κρίσεις σκορπισμένες στα δυο τελευταία χρόνια του «Νουμά» —τα μόνα πού έχω στη διάθεσή μου— φέρουν τή σφραγίδα τής ποιητικής και κριτικής μπόρεσής του, για μένα ή μεγάλη σημασία του Παλαμά για τα γράμματά μας ξεβγαίνει όχι μόνο πέσα απ' την άξια τής «Ασάλευτης ζωής», του «Δωδεκάλογου» και των «Γραμμάτων», μα και πέρα από την καθερή άξια όλου του ποιητικού και κριτικού έργου. Ο ποιητής του «Δωδεκάλογου του Γύφτου» δέν είναι ο μόνος στην ιστορία των γραμμάτων, πού δίχως να ναι ούτε μεγάλος ποιητής ούτε μεγάλος κριτικός, ώστόσο έσυρε στους ώμους μια δλξερη εποχή. Ο Σολωμός πέρασε άγνωστος σχεδόν στη ρωμοσύνη τον καιρό πού ζούσε, έξω απ' το στενό

κύκλο των Κορφών, ο Βιλαωρίτης δέν έκαμε καμιά επίδραση στις μέρες του. Ο Παλαμάς, ποιητής όχι τής ίδιας σημασίας με τον πρώτο (με το δεύτερο—δέν έχω πρόχειρο το έργο του για να συγκρίνω) ήρθε ακριβώς την ώρα, πού χρειαζόνταν για να βρει και να γένει ο δρομοδείκτης προς καινούρια πνευματικά ξκνοιγματα, κ' έτσι δέν έγινε μονάχη ο ξυπνητής και ποδηγέτης νέων ποιητικών ιδανικών, μα κι ο έχτελεστής, καθώς το λένε, τής δικθής του Σολωμού και του Βιλαωρίτη. Έχτελεστής βέβαια κατά τον τρόπο του, γιατί κάθε προσωπικότητα έχει το δικό της τρόπο, καθώς τον άπαιτεί και τον προσδιορίζει πάντα ο καιρός της. Και με το νόημα αυτό το έργο του Παλαμά είναι για την πρόοδο των γραμμάτων μας άνώτερο από το έργο και των δυο άλλων. Έδώ το ξέρω πως θακούσω τή διαμαρτύρηση από ένα άλλο στρατόπεδο, από κείνους πού έννοούν κ' έχτιμούν την τέχνη μόνο με το καθαρό νόημα τής τέχνης, έξω από κάθε σύνδεσμό της με τις κοινωνικές συνθήκες. Την ίδια διαμαρτύρηση άκουσα, όταν αποκόησα να χαιρητήσω ένα δράμα του Ταγκόπουλου σαν άπαρχή καινούριας δραματικής εποχής. Μα σ' εκείνους όλους μου φτάνει να θυμήσω μόνο, αν θάξερε κανένας σήμερα τή

σημασία του Σολωμού και του Βιλαωρίτη, σά δέν ύπήρχε ο Παλαμάς να γυρίσει σ' αυτούς τα νέκ πνεύματα, αν θάχε λευτερωθεί ή λυρική μας ποίηση και γενικά τα γράμματά μας από τον κούφιο και θρηνώδη ρωμαντισμό των Παράτχων και Παπαρηγόπουλων, αν θάχε σηκωθεί άπάνω απ' τα μικρόχαρα τραγουδίσματα των άλλων σύγχρονων του Παλαμά, αν θάχε βγει ή ποίηση του Κρουτάλλη, του Γρυπάρη, του Βλαχογιάννη, του Νιρβάνα, του Μιλακάση, του Πορφύρα, αν θάχε και το διήγημα ακόμα πάρει το φυσικότερο δρόμο, πού πήρε κείνα τα χρόνια, αν θάχε δεθεί ή γνωριμιά με την κριτική του Πολυλά, του Καλοσγούρου, με την ποίηση του Τυπάλδου, του Μαρκορά, του Μιβίλη, γενικά με το έφτανησιώτικο—ας το πούμε—πνεύμα, λείποντας ο Παλαμάς. Μα θα μου πει κανένας: "Αν δέν ήταν ο Παλαμάς, θα ήταν ένας άλλος να τα κάμει όλ' αυτά, πού δέν έγιναν γιατί τα θέλησε ο Παλαμάς, μα γιατί τάπαιτούσε ή όρμη του καιρού. Αυτό είν' αλήθεια κ' έχει ειπωθεί το ίδιο και για τον Ψυχάρη. Η δημοτική γλώσσα ήταν βέβαια ανάγκη του καιρού και των πραγμάτων. Ωστόσο ο συγγραφέας του «Ταξιδιού» ήταν εκείνος πού σάρκωσε συνειδητά αυτή την ανάγκη, πού πάσισε

των πόθων τούτων το σεβασμό. Κανόνια και θωρηκτά είναι τα μόνα νομικά επιχειρήματα που δεν υποφέρουν καμιά κύμανση»(1).

(Στάλλο φύλλο τελιώνει)

ΑΡ. ΠΟΥΛΗΜΕΝΟΣ

(3) Temps της 3ης Μαρτίου 1909.

ΙΣΚΙΟΣ

Το βράδι, άργά, στής νύχτας τάρχησμάτα
σ' απάντησα στα πέτρινα μονεράγια
κι από κοντά σου έτρεξα να λύσεις μου
τα μάγγανα, τα ξωτικά τα μάγια.

Δέ μ' άκουσες και τράβηξες περήφανη
και μ' έσυρες σά λάφυρο κοντά σου,
σάν Ίσκιο ενός σκελέθρου με κατάντησες
να κυνηγάω πάντα τη σκιά σου.

ΡΗΓΑΣ ΠΑΛΑΤΗΣ

ΒΓΗΚΑΝΕ

ΤΟΥ ΨΥΧΑΡΗ

ΡΟΔΑ ΚΑΙ ΜΗΛΑ

ΤΟΜΟΣ Ε'

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

και πουλιούνται στο Βιβλιοπωλείο «'Ε-
στίας» δρ. 4.

ΠΕΡΙΕΧΑΜΕΝΑ :

Σά λάμπει ο ήλιος — Μιά κριτική — Ένωση θά
πή δύναμη — Τρομοκρατία — Μάθηση και λεπτειά —
'Ο «Συγγραφέας» — Έπιλογος — Έκατόν πενήντα —
Διαγωνισμός για τη γλώσσα 1904 — 'Η γραμματική
του Ροντάκη — Δεφτεριά και μάθηση — Το όνειρο του
Νεεμία — Ένα γράμμα — Οι παράδες — Διαβάζοντας
τα Πάτρια Σκευόυλης — 'Η κλωστήρια — Ένα νό-
στιμο επιχείρημα — Ξενισμός — Ταχυδρομός, ταχυδρο-
μείο, πόστα — Ένας ένας — Τι λέγεται γλώσσα — 'Α-
νοιχτό γράμμα — Τα βιβλία μας και τα περιοδικά μας
— 'Ο Αντίρας και η γυναίκα — 'Ο κ. Η. Krüger —
Το φεγγάρι — 'Η χημία του λαού — Μαρία Έλένη
— Καλοσύνη και Διάβασμα — Λίγα λόγια — 'Ο Μεσο-
σαξένης — Τριάντα χιλιάδες φράγκα χρυσά — Πρωτο-
χρονιάτικο — Αγάπη — Πέρα πέρα — 'Ο Νουμάς —
Γράμμα στη Μυριέλλα.

να την οργανώσει μεθοδικά και να την ύψώσει σε
πολιτιστικό, ζωτικό ζήτημα του γένους. Έτσι κι ο
Παλαμάς στην ποίηση εΐταν εκείνος που ένιωσε
και φανέρωσε πρώτος συνειδητά την όρμη του και-
ρου κ' η ποίηση κ' η κριτική του έγιναν οι από-
στολοι των καινούριων πνευματικών ρευμάτων της
έποχης. Το ξέρω πάλι πως θα σηκωθεί άλλη δια-
μαρτύρηση απ' τον έναν ή τον άλλον απ' τους
ποιητές που ανάφερα παραπάνω. Έγώ δε μιμήθηκα
τόν Παλαμά, θα μου πεί ίσως ο Α ή ο Β. Μά κ'
έγώ δε μιλω για μίμηση. Μιλώ για τις υποκλίσεις
που έδωσε σ' όλους ο ποιητής κι ο κριτικός Παλα-
μάς, τόσο σ' εκείνους, που λ. χ. σάν έμένα στάθη-
καν άμεσα απομιμητές του, όσο και σέ κείνους, που
ή δυνατότερη άτομικότητά τους απέκλεινε βέβαια
τη μίμηση, όχι όμως και την ανάγκη του κεντρι-
σματος του νοῦ προς μια σοβαρότερη αντίληψη της
ποίησης από ένα πνεύμα πιό άγρυπνο, όπως είναι
αναμφισβήτητα ο Παλαμάς.

Με λυπεί το πως από έλλειψη των πραγματικών
στοιχείων, των πνευματικών μνημείων της έποχης
αυτής δε μου είναι δυνατό να εκταθώ πλατύτερα,
δείχνοντας καθαρότερα στα καθέκαστά τους αυτά
που λέω μόνο με γενικές γραμμές. Μιά κριτική

Ο ΝΟΥΜΑΣ, ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΕΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ ΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ

Για την Ελλάδα και την Κρήτη δρ. 10

Για το Έξωτερικό δρ. χρ. 12 1/2

Για τις επαρχίες δεχόμαστε και τριμηνες (3 δρ. την τρι-
μηνία) συνδρομές.

Κανένας δε γράφεται συνδρομητής ά δε στείλει μπροστά
τη συνδρομή του.

20 λεπτά το φύλλο λεπτά 20

Τα περασμένα φύλλα του Νουμά πουλιούνται
στο γραφείο μας στη διπλή τιμή.

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ. Στα κίσκια (Σύνταγμα, 'Ομόνοια
'Εθν. Τράπεζα 'Υπ. Οικονομικών, Σταθμός Τροχιό-
δρομου ('Ακαδημία), Βουλή, Σταθμός ύπόγειου Σιδη-
ρόδρομου 'Ομόνοια), στο κίσκι Γιαννοπούλου (Χαυ-
τεία), στα βιβλιοπωλεία 'Εστίας» Γ. Κολάρου και
Σακέτου (άντικρυ στη Βουλή).

Στην Κέρκυρα, Πάτρα και Βόλο, στα Πραχτο-
ρεία των Έφημερίδων, στον Πύργο στο βιβλιοπω-
πωλείο του κ. Κ. Βαρουξή.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

Νεοαντρισιμός — «Τόπο στους τίμιους και ίκα-
νούς» — 'Η χαρά του λύκου — «Φοιτητική
Συντροφιά».

ΕΝΑΣ άνωτερος δημόσιος υπάλληλος, ένας νο-
μάρχης, παύτηκε. Σπουδαίο το πράμα δεν είναι.
'Όταν όμως αυτός ο νομάρχης λέγεται Χρίστος Πα-
λαμάς μπορεί κανείς να σταματήσει λίγο και να λ-
λάξει δυο τρεις γλυκοκουβέντες με την κυρ' 'Ανόρ-
θωση.

Τόν κ. Χρ. Παλαμά τονέ συνεπίρε, λένε, το
ρέμα του νεοαντρισιμού. Κάτου τα σαράβαλα και
τόπο στους νέους. Πολύ σωστό αυτό, μά μοναχά
άμα γίνεται λογική χρήση κι όχι ασυλλόγιστη κατά-
χρηση. Γιατί, να μην το κρύβουμε, υπάρχουν και
σαραβαλιασμένα νιάτα, καθώς υπάρχουν και σαρα-
βαλιασμένοι χαρακτήρες μέσα σε λεβέντικα κορμιά.
'Ο σκολαστικισμός λ. χ. δεν πιστεύουμε ναρθε με
τα γράματα στον κ. Μιστριώτη' ο κ. Τιμ. Άμπε-
λδς και είκοσι χρονώνε σάν εΐτανε δεν έγραφε κα-
λύτερα δράματα από κείνα που γράφει σήμερα,
άφου πέρασε τα εξήντα' κι ο κ. Φιλάρετος από νιός
φαβλατάριζε ριζασπαστικές αερολογίες.

'Ωστόσο, αφήνοντας καταμέρος τα γενικά, μπο-
ρούμε να βεβαιώσουμε την κυρ' 'Ανόρθωση πως ά
στίψει δέκα από τους νέους νομάρχες της δεν μπο-

έχτημηση του έργου του Παλαμά, θάπρεπε να
συνδεμένη με την επισκόπηση του έργου των κυριό-
τερων ποιητών και συγγραφέων γύρω του, θα σήμαινε
δηλ. την ιστορία των γραμμάτων μας στις τελευ-
ταίες τρεις δεκαετηρίδες και κοντά σ' αυτά θάταν
το κέντρο της έχτημησης της πνευματικής αξίας
όλης της κοινωνικής ζωής στην έποχή αυτή Για να
νοήσει κανείς τη σημασία του Παλαμά σάν ξυ-
πνητή και πρόμαχου μιας καινούριας πνευματικής
έποχης, όταν δεν την έζησε μαζί του, πρέπει να
τρέξει πέρα κ' έξω απ' τα βιβλία του, στους πα-
λιότερους πολεμικούς άγώνες με τη σκουριά της σχο-
λαστικής μωροσοφίας απ' τη μιχ μεριά, με τη
στενοκεφαλιά και το άτολμο των συνομιληκών του
από την άλλη, τόσο σ' αισθητικά ζητήματα όσο
και στη γλώσσα. 'Η σημασία του στο γλωσσικό ά-
γώνα είναι γνωστή στους άναγνώστες του φύλλου
αυτού, ώστε να μη χρειάζεται να χάσω λόγια. Ένα
μονάχα λόγο θαμασμού για τον ήρωισμό του ποιητή
του «Προφητικού» δε θα μπορούσα να σωπάσω. Τόσο
περισσότερο όσο είναι ΜΟΝΑΔΙΚΟ άνάμεσά μας το
παράδειγμα του ήρωισμού αυτού, που όσο άγριέσει
ο πόλεμος τριγύρω του, τόσο κι ο ήρωισμός θεριέσει.
Και τούτο είναι ένα από τάνώτερα θετικά στοιχεία

ρεΐ να κάμει μισό Παλαμά, γιατί λιγοστοί θάνα-
κείνοι οι δημόσιοι υπάλληλοι, νέοι και παλιοί, που
θάχουν τη μόρφωσή του, την πείρα του και την
ικανότητά του.

*

Η ΑΝΟΡΘΩΣΗ ένα σπουδαιότατο πράμα έπρεπε να
καλοχωνέψει κι αυτό ναΐχει για μέτρο στην κάθε της ένέρ-
για. Πώς δηλ. για τη δημόσια ύπερσία δεν υπάρχουνε
νέοι και γέροι, παρά μόνο ίκανοι κι άνικανοι, φιλότιμοι κι
άφιλότιμοι, δουλευτάδες και τεμπέληδες, τίμιοι και κλέ-
φτες. Κρατώντας ένα τέτιο δίκαιο και λογικό μέτρο στα
χέρια της δε θα καρτερούσε νασπίσουν τα μαλλιά του
δείνα ίκανού νέου για να τον βάλει στη δείνα θέση, ούτε
πάλι θάβγαζε από την τάδε θέση έναν ίκανότατο άσπρο-
μάλλη για να διορίσει τον πρώτον κηφήνα που θάπαν-
τούσε, μόνο και μόνο γιατί ο κηφήνας αυτός θα λεγότανε,
κι άς μην εΐτανε, νέος.

'Όταν άκούμε, και το συγκαούμε δά τώρα τελευταία,
το περίφημο «τόπο στους νέους!» πάντα φοβόμαστε μήπως
κείνοι που το ξεφωνίζουν ασυλλόγιστα (μόνο και μόνο για
να δείξουν πως κάτι καινούριο λένε), δε λογαριάζουν καθό-
λου τα νιάτα, του νοῦ και της ψυχής, παρά μοναχά του
κορμιού τα νιάτα που πολλές φορές, όχι πάντα, στολίζουν
και τα λεγόμενα γεροντόπαιδα.

'Αν τη χώρα μας την έφερε στα σημερινά χάλια η πε-
ρίφημη φαυλοκρατία, τότε με το «τόπο στους νέους!»
πρέπει να έννοούμε «τόπο στους τίμιους και στους ίκα-
νούς».

'Έτσι μοναχά κάτι θα κάνουμε κ' έτσι μοναχά θα
μπορέσουμε να πάμε μπροστά.

*

Ο ΛΥΚΟΣ στην άνεμοζάλη χαιρείται. Μιά τέτια άνε-
μοζάλη πίτυχε και η Κυβέρνηση Μαυρομιχάλη, όταν τα
νομοσέδια με τη ντουζίνα ψηφιζόντουσαν κάτω από το
ξεγυμνωμένο σπαθί του «Στρ. Συνδέσμου» και πέρασε τη
σύμβαση με τη Ρουμανική άτμοπλοϊκή εταιρία. 'Η Κυβέρ-
νηση Μαυρομιχάλη κατακουρελιάστηκε τη Δευτέρα στη
Βουλή γι' αυτή τη σύμβαση, μά δικό της το φταίξιμο δεν
είναι. Το φταίξιμο της αυτό, και κάθε άλλο φταίξιμο της,
βαραίνει και θα βαραίνει πάντα κείνους που είχαν την έξυ-
πνάδα, κάνοντας μισητή επανάσταση, να χειροτονήσουνε
μια κοματική Κυβέρνηση για να σώσει τον τόπο — κι άς συ-
χωράμε τον κ. Βενιζέλο που δεν την άφισε λίγο καιρό
άκόμα για να τον άποβουιάξει.

*

Η «ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ», καθώς τιτλοφορή-
θηκε πολύ όμορφα και πολύ χαρακτηριστικά ο Φοιτητικός
δημοτικιστικός σύλλογος, παρουσιάζεται σήμερα έπίσημα,
να πούμε, στο δημόσιο με το καταστατικό της. Και μόνο
το θεμέλιωμα της «Φοιτητικής συντροφιάς» σημειώνει ένα
σημαντικό σταθμό στο Γλωσσικό άγώνα. Γι' αυτό με ξε-
χωριστή συγκίνηση και χαρά τη χαιρετάμε.

'Ο «Νουμάς» παραχώρησε από κάθε φύλλο του μια ή

και της προσωπικότητας του Παλαμά και του
ποιητή Παλαμά, γιατί, έγώ κάνε, δεν μπορώ να
νιώσω ποιητή άξιο του όνόματος, δίχως συνάμα δύ-
ναμη ψυχής και χαρακτήρα. Και θα ήθελα να μπο-
ρούσα να κλείσω εδώ, αν ο κ. Π. Φλ. δε με βιάζε
να του δώσω πλατύτερες εξήγησεις.

Εΐναι μια κοινοτοπία, που την εΐπαν συχνά για
πολλές προσωπικότητες άνωτερες άκόμα κι από τον
ποιητή του «Δωδεκάλογου», πως δηλαδή τα ίδια
προτερήματά τους γίνονται με το παρατένωμα έ-
λαττώματα. Τα προτερήματα του ποιητή του
«Δωδεκάλογου», που του δίνουν την πρώτη θέση
ανάμεσα στους όμοτεχνούς του, είναι η άνώτερη
ποιητική δύναμη, η μεγαλύτερη όρμη της φαντα-
σίας, η τάση του νοῦ του προς το άπλωμα, προς το
πλατύτερο ποιητικό φτερούγισμα, η θέληση του να
γυρέσει πάντα το καινούριο, το ξανάνωμα και το
ξαναγέννημα μπορεί να πεί κανένας. 'Η άνησυχία
αυτή του νοῦ, το τεντωμένο μάτι προς πάσα κί-
νηση τριγύρω του είναι εκείνο που χαρακτηρίζει
κάθε ποιητή, που σηκώνεται παραπάνω από το
μέτριο. Κι ο Παλαμάς, με όλο το περισσότερο βάρος
των χρόνων του, κατατάσει ο λιγότερο συντηρητι-
κός στον τόπο μας σχεδόν απ' όλους τους πιό νιό-

τανε γραμμένη σε κάπως άτσαλη και μισοκαθαρεύουσα γλώσσα δὲ θὰ διαστάζουμε νὰ τὴν ξανατυπώσουμε ἀλάκρικη στὸ «Νουμά». Ὁ φίλος Μουρέλος καρτερούμε νὰ μᾶς δώσει τοῦ χρόνου ἀκόμα ὁμορφότερο τὸν Γ' τόμο τῆς «Στοῆς» του, μὲ λιγότερη καθαρεύουσα καὶ μὲ περισσότερη παληκαριά στὶς γνώμες του, γιατί φέτος, στὸν πρόλογό του, σὰ νὰ μᾶς τὰ μασσάει λίγο καὶ σὰ νὰ θέλει νὰ τὸ κρύψει πὼς εἶναι βέρος δημοτικιστῆς. Τέτοιες ἐπιφύλαξεις δὲν ταιριάζουνε στὰ Κρητικὸπουλα. Ἄς τις ἀφίνουμε γιὰ μᾶς ἐδῶ τοὺς νερόβραστους Ρωμιούς.

Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

— Στὸ φύλλο τῆς ἄλλης Κεριακῆς θίπαντῆσαι στὸ ἄρθρο τοῦ κ. Λαμπιλέτ ὁ κ. Συναδινός, κλείνοντας μὲ τὴν ἀπάντησή του καὶ τὴ συζήτηση γιὰ τὸ Ὁδεῖο μας.

— Ἀκόμα δὲν καλοφάνηκε ἡ «Φοιτητικὴ Συντροφιά» καὶ ἡ «Ἀστραπή» τῆς Τετάρτης τῆς ρήχτηκε μ' ἓνα ἄρθρο γιομάτο συκοφαντίες καὶ ἀνοησίες.

— Ἐγράψε πὼς ὁ Φοιτ. σύλλογος ὀνομάστηκε «Μιράντα», πὼς θὰ βγάλει περιοδικὸ μὲ τὸν ἴδιο τίτλο, πὼς οἱ ὁπαδοὶ του «μόνον ἐφόδιον ἔχουν τὴν ἀμάθειαν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης» κτλ.

— Ἀπορούμε πὼς ὁ φίλος Σπυριδωνίδης ἀφίνει νὰ δημοσιεύονται τέτλια ἀνόητα ἄρθρα στὴν ἐφημερίδα πού διευτύνει.

— Ἐνας παράγραφος ὅμως ἀπ' αὐτὸ τὸ ἄρθρο, ὁ ἀκόλουθος, τὰ ἐξαγγίζει ὅλα : «Μάτην ὁ σοφὸς καὶ γηραιὸς καθηγητῆς τῶν Ἑλλ. γραμμάτων κ. Μιστριώτης, κεραυνοβολεὶ συχνάκις τοὺς Δημοτικιστὰδες αὐτοὺς, παριστῶν τοὺς ἐκ τούτων κινδύνους διὰ τὸ Ἔθνος». Ἄς κεραυνοβολεῖ ὁ γηραιός, σὰ δὲ βαριέται.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Ν. Στ. Τὸ κατατόπι πού μᾶς ζητᾶς εἶναι : Mr J. Psichari. Rue Chaptal 16—Paris IX.—κ. Α. Δεκ. στὸ Ναύπλιο. Θὰ γίνει ὅ,τι μᾶς γράφεις. Ἄν ἔχεις τίποτες ἔτοιμο νὰ διαβαστεῖ στὰ Σαβατόβραδα, στείλ' το.

Η ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Χθὲς τὴν 3ην μ. μ. συνήλθεν ἡ τακτικὴ ἐτήσια Συνέλευσις τῶν Μετόχων τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Προέδρου τοῦ Ἀρείου Πάγου κ. Σημαντήρα.

Κατ' αὐτὴν ἀνεγνώσθη ἡ ἐκθεσις τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς, ἀποτελουμένης ἐκ τῶν κκ. Μιχ. Διγενῆ, Ἀρεοπαγίτου, Ν. Ἀποστολίδου, Πρωτάνεως τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου, Τρ. Ἀναστασοπούλου, Κ. Κυριακοῦ, Β. Σκορδούλη, Εὐθ. Βλάχου καὶ Δκμ. Βορέ, μετ' ὃ ἐνεκρίθησαν ὁμοψήφως τὰ κατὰ τὸ ἔτος 1909 πεπραγμένα καὶ ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ 1910.

Παρὰ τοῦ Διοικητοῦ κ. Στρέϊτ ὑπεβλήθη πρότασις περὶ τροποποιήσεως τοῦ κανονισμοῦ τῶν συντάξεων τῶν ὑπαλλήλων, καθ' ἣν μετὰ 40ετῆ ὑπηρεσίαν, ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ 65ου ἔτους τῆς ἡλικίας, λαμβάνει ὁ ὑπάλληλος ἀποχωρῶν ἀκεραίαν τὴν μισθοδοσίαν του.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ δὲ ταύτῃ ὁ κ. Διοικητῆς ἀνεπτυξε τὴν σκοπιμότητα τοῦ μέτρου τούτου ὑπὲρ τῶν ὑπαλλήλων, οἵτινες εἰσὶν οἱ κυριώτεροι τῶν παραγόντων τῆς εὐδοξείας πάσης ἐπιχειρήσεως.

Ἐξελέγησαν καὶ αὖθις ὡς ὑποδιοικηταὶ οἱ καὶ νῦν τοιοῦτοι κ. κ. Ι. Βαλαωρίτης καὶ Ι. Εὐταξίας, ὧν ἡ θητεία ἔληξε.

Εἶτα ἐξελέγησαν ἐκ νέου τακτικοὶ Σύμβουλοι οἱ κ. κ. Θεόδ. Ρετσίνας, Παν. Ζαΐμης καὶ Ἐμμ. Καμάρας, ἀναπληρωματικὸς δὲ ὁ κ. Κ. Κυριακός.

Ὁ κ. Σωμερτίτης, δικηγόρος, διὰ βραχέων ἀνεπτυξε τὰ κατὰ τὴν δρᾶσιν τῆς Τραπεζῆς, τὴν εὐρεῖαν ἀνάπτυξιν τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς, ἐξάρας τὴν δεξιότητα καὶ τὴν σύνεσιν τῆς Διοικήσεως, προέτεινε δὲ ὅπως ἡ Συνέλευσις ἐκφράσῃ τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς εἰς τὴν Διοίκησιν, ὅπερ καὶ ἐγένετο προθύμως.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Κατὰ τὴν 31 Ἰανουαρίου 1910

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ

	31 Ἰανουαρίου 1910	31 Δεκεμβρίου 1909
Ταμείων		
Εἰς μεταλλικὸν	Δρ. 4,104,917.08	4,151,941.63
Εἰς Τραπεζικὰ γραμμάτια Ἰονικῆς Τραπεζῆς	402,785.—	314,550.—
Εἰς κεραματικὰ γραμμάτια δίδραχμα καὶ μονόδραχμα	503,946.—	408,824.—
Ἐξωτερικὸν Ἰσοζύγιον	41,807,463.51	40,172,537.12
Δάνειον πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν ἐπὶ ἀναγκ. κυκλοφ. Τραπ. Γραμμ.	70,503.95	70,503.95
» πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν διδράχμων καὶ μονοδράχμων.	61,778,575.42	61,778,575.42
» Εἰς χρυσόν Δρ. 28,120,539.25	9,000,000.—	9,000,000.—
» Εἰς Τραπ. Γραμμάτια Δρ. 31,996.512.—	60,117,051.25	60,193,139.25
Γεωργικῶν Θεσσαλικῶν Δάνειον	4,822,301.25	4,687,851.25
Ἐντοκα γραμμάτια Ἑλλ. Δημ. εἰς τραπεζ. γρ/τια.	5,180,302.86	5,202,412.86
Προξοφλήσεις	20,263,245.97	21,710,937.62
Καθυστερήσεις προξοφλήσεων	3,450,884.50	3,383,978.01
Δάνεια καὶ ἀνοικτοὶ ἴσομοι ἐπὶ ἐνεχύρω χρηματογρᾶφων.	23,253,576.65	25,155,334.62
Δάνεια ἐπὶ ἐνεχύρω ἐμπορευμάτων	5,743,398.02	7,260,689.42
Δάνεια καὶ ἀνοικτοὶ ἴσομοι ἐπὶ ὑποθήκῃ	69,220,300.48	69,532,928.83
Δάνεια εἰς δῆμους, λιμένας καὶ λοιπὰ νομικὰ πρόσωπα.	48,083,274.22	47,281,496.24
Χορηγήσεις εἰς γεωογοκτηματίας	11,496,911.60	11,410,127.06
Καθυστερήσεις χορηγήσεων εἰς γεωογοκτημ.	5,277,243.38	5,284,062.60
Μετοχὴ εἰς ἑγχωρίους ἐταιρείας.	7,576,518.—	7,574,018.—
Συμμετοχὴ εἰς Τράπεζαν Κρήτης	1,250,000.—	1,250,000.—
Ὁμολογία λαχ. δαν. Ἑθν. Τρ τῆς Ἑλλάδος 2 1/2 % εἰς τρ. γρ.	491,865.—	568,600.—
Τοκομερίδια ἐν γένει	474,558.37	1,334,659.37
Καταστήματα Τραπεζῆς καὶ κτήματα εἰς ἀναγκαστικῶν ἐκποιήσεων	9,253,413.87	9,242,795.26
Ἀπαιτήσεις ἐπισημασθεῖς	3,435,249.64	3,493,940.75
Ἐξόδα ἐγκαταστάσεως (ἰδίως δαπάνη κατασκευῆς Τραπ. Γραμματίων).	1,290,679.96	1,284,004.46
Διάφοροι λογαριασμοὶ	2,577,662.72	2,338,063.19
Λογαριασμοὶ τρίτων ἐν τῷ ἐξωτερικῷ	3,368,009.68	2,169,448.51
Ἰσοζύγιον ἐξαγορᾶς συμμετοχῆς Κυβερνήσεως εἰς κέρδη Τραπ. Γραμματίων	1,003,520.—	1,003,520.—
Ἐξαγορὰ προνομίου Προνομ. Τραπεζῆς Ἡπειροθεσσαλίας	480,000.—	480,000.—
Προμήθεια τροπῆς λαχειοφόρου δανείου (εἰς Τραπεζικὰ Γραμμάτια)		
Διάφορα	593,819.89	1,379,468.—
Δραχ.	403,391,948.25	406,085,817.95

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ

Μετοχικὸν κεφάλαιον.	Δρ. 20,000,000.—	20,000,000.—
Αποθεματικὸν κεφάλαιον τακτικὸν καὶ ἑκτακτὸν	13,500,000.—	13,500,000.—
Τραπεζικὰ Γραμμάτια ἐν κυκλοφορίᾳ:		
α') διὰ λογαριασμοῦν τῆς Κυβερνήσεως.	Δρ. 61,778,575.42	
β') » » τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς.	60,419,161.22	
Τραπεζικὰ γραμμάτια δίδραχμα καὶ μονόδραχμα	9,000,000.—	9,000,000.35
Καταθέσεις ἐν ὄψει εἰς μεταλλικὸν	5,846,748.66	7,501,580.56
Καταθέσεις ἐν ὄψει εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια	22,433,132.90	20,668,794.94
Ἐπιταγαὶ πληρωτέαι	1,203,268.92	1,087,826.71
Μερίσματα πληρωτέα	728,850.—	2,177,950.—
Καταθέσεις Δημοσίου πρὸς χορηγήσιν δανείων κατὰ τὸν ΒΦΜ Νόμον.		
Διεθν. Οἰκονομ. Ἐπιτροπῆ Ἰσοζυγίου καταθ. ἐκ δημ. ὑπεγγ.		
προσόδων.	Εἰς χρυσόν Δρ. 552,673.32	
	Εἰς τρ. γρ. » 6,624,149.57	
Υπηρεσία Ἐθνικῶν Δανείων εἰς χρυσόν	372,555.85	799,300.55
Υπηρεσία Ἐθνικῶν δανείων εἰς τρ. γραμ.	658,914.90	2,187,519.90
Καταθέσεις δημοσίου εἰς χρυσόν	13,950.09	13,950.09
Καταθέσεις Δημοσίου εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια κατὰ τὸν Νόμον ΒΦΜ	15,816.70	15,816.70
Ἐντοκα κατ' ἕσεις Δημ. εἰς χρυσ. διὰ τὴν κατασκ. τοῦ Σ.Π.Δ.Σ.	70,503.95	70,503.95
» » » τρ. γραμμ.	111,718.26	111,718.26
Καταθέσεις ὑπὸ προθεσμίαν καὶ διαρκεῖς	119,218,653.06	118,689,906.06
Λαχειοφόρον Δάνειον Τραπεζῆς 3 % εἰς χρυσόν	39,856,410.—	39,856,410.—
» » » 2 1/2 % εἰς τραπεζ. γραμμάτια	20,242,900.—	20,242,900.—
Υπηρεσία Λαχειοφόρου δανείου Τραπεζῆς 3 % εἰς χρυσόν	2,371,512.—	2,583,818.—
» » » 2 1/2 % εἰς τραπεζ. γραμμάτια	694,462.50	1,001,417.50
Καταθέσεις Ταμειουτηρίου.	14,249,784.61	13,860,982.—
Διάφορα	3,428,206.32	3,189,76
Δραχ.	403,391,948.25	406,085,817.95

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Φεβρουαρίου 1910.

Ὁ Διευθυντῆς τοῦ Λογιστηρίου Π. Α. ΚΟΥΤΣΑΛΕΗΣ

Π. Σ. ΔΕΛΤΑ

ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

—ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ (μὲ εἰκόνες τοῦ κ. Ν. Ἀύτρα).

—Ἡ ΚΑΡΔΙΑ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΑΣ (μὲ εἰκόνες τῆς Κας Σοφίας Λασκαρίδη).

Τυπώθηκε στὴ Λόντρα, σὲ διαλεχτὸ χαρτὶ καὶ εἶναι καλλιτεχνικὰ δεμένο.

Πουλιέται στὸ βιβλιοπωλεῖο τῆς «Ἐστίας» δρ. 3,50.

ΠΕΤΡΟΥ ΖΗΤΟΥΝΙΑΤΗ

Η „ΛΗΚΥΘΟΣ“

(Δραχμὲς 3)

Πουλιέται στὰ Βιβλιοπωλεῖα

καὶ στὴν κυρία

ΕΥΣΤΑΘΙΑ Δ. ΖΗΤΟΥΝΙΑΤΗ

Πλατεία Κυριακοῦ, Ἀθήνα